

УДК 111

Полтораки Л.М.¹, Петрущенко А.П.²

¹ викладач ЗНТУ

² студ. гр. ІФ- 815 ЗНТУ

ПІДГОТОВКА СПОСТЕРЕЖНИХ ПУНКТИВ ДО РОБОТИ

Підготовка спостережних пунктів до роботи може здійснюватися завчасно або під час ведення бою. Завчасна підготовка спостережного пункту є пріоритетною.

Підготовка спостережних пунктів включає:

- орієнтування штатних кутомірних приладів або командирської машини;
- підготовку приладів для вимірювання дальностей або визначення іншого способу їх вимірювання;
- визначення координат спостережного пункту та його висоти;
- вивчення місцевості, вибір орієнтирів і складання схеми орієнтирів;

встановлення зв'язку з вогневими підрозділами артилерії і передачу їм даних про своє місцеположення та орієнтири.

Під час здійснення переміщень спостережного пункту рекомендується з місця розташування кутомірного приладу визначати дирекційний кут на характерну точку в районі нового спостережного пункту, а саме місце розташування позначати віхою (орієнтиром), яке буде добре спостерігатися з нового спостережного пункту. В такому випадку для отримання дирекційного кута орієнтирного напрямку з нового спостережного пункту на старий спостережний пункт потрібно змінити раніш визначений дирекційний кут на 30-00:

$$\alpha \text{ новий} = \alpha \text{ старий} \pm 30-00, \quad (1)$$

де α новий – дирекційного кута орієнтирного напрямку з нового спостережного пункту на старий спостережний пункт;

α старий – дирекційний кут на характерну точку в районі нового спостережного пункту.

Для орієнтування перископічної артилерійської бусолі потрібно на бусольному кільці та барабані встановити відлік, рівний дирекційному куту орієнтирного напрямку, та, не збиваючи встановленого відліку, маховиком установочного черв'яка навести перехрестя монокуляра на орієнтир. Для орієнтування далекоміра типу ЛПП-1 по дирекційному куту орієнтирного напрямку потрібно:

обертаючи рукоятки горизонтального і вертикального наведення навести центральну марку (перехрестя) далекоміра на орієнтир, дирекційний кут напрямку на який відомий;

на пристрої виміру кутів встановити обертанням горизонтальної шкали величину дирекційного кута;

закріпити горизонтальну шкалу, повернув зажимну рукоятку під шкалою.

Сутність орієнтування командирської машини або бойової машини полягає у визначенні дирекційного кута поздовжньої осі машини (α_{oc}). Він може бути визначений по відомому орієнтирному напрямку, за допомогою бусолі ПАБ-2А або за допомогою навігаційної апаратури.

Для визначення дирекційного кута поздовжньої осі машини по відомому орієнтирному напрямку:

- встановити машину так, щоб вертикальна вісь башти (або візиру), знаходилась над точкою з якої відомий дирекційний кут (α_{op}) (похибка встановлення машини - не більше 1 м, а відстань до орієнтира не менше 1 км);

- оптичний прилад башти навести в орієнтир;

- зняти кут відліку по орієнтиру β_{op} ;

- розрахувати дирекційний кут поздовжньої осі машини.

Якщо кутомірна шкала оцифрована за годинниковою стрілкою від напрямку поздовжньої осі машини, то від дирекційного кута орієнтирного напрямку відняти змінений на 30-00 відлік по візиру, якщо менше-додають 60-00. якщо кутомірна шкала оцифрована проти годинникової стрілки від зворотного напрямку поздовжньої осі машини, то до дирекційного кута орієнтирного напрямку додати змінений на 30-00 відлік по азимутальному покажчику машини:

$$\alpha_{осі} = \alpha_{ор} + (\beta_{ор} \pm 30-00), \quad (2)$$

де $\alpha_{осі}$ – дирекційний кут поздовжньої осі машини;

$\alpha_{ор}$ – відомий дирекційний кут;

$\beta_{ор}$ – кут відліку по орієнтиру.

Якщо $\alpha_{осі}$ отримане більше 60-00, то від отриманого значення віднімають 60-00.